

Universitätsbibliothek Paderborn

Cvrsvs Theologici ...

Ea Brevitate Conscriptus, Qvam Tot Tantarvmqve Rervm Amplitudo Et
Varietas Patitvr ...

Quas Prima Pars Et Prima Secundæ Divi Thomæ Complectvntvr -
Qvæstiones Insvper Ad Mores & praxim spectantes, quæ peculiarem cum
Scholasticis habent connexionem, declarantur

Carleton, Thomas Compton

Leodii, 1659

Sect. I. Prænotantur quædam circa vires naturæ lapsæ & puræ.

urn:nbn:de:hbz:466:1-13718

DISPUTATIO CXII.

De diversis hominum statibus, & gratiâ
ad illos requisitâ.

DIVERSIS gratiâ divisionibus positis, quanta illius sit multiplicitas vidimus, quamque varia vis ad effectus diversissimos producendos, hominemque in iis obtinendis que supra naturalem ejus virtutem sunt, juvandum. Nunc ergo ut quo pacto opem ei suam & operam præstet, manumque ut ita dicam porrigat, clarius perspiciamus, varii naturæ status, quorum singulis juxta propriam cuiusque exigentiam opituletur gratiâ, distinguendi.

SECTIO PRIMA.

Prænotantur quedam circa vires naturæ lapsæ & puræ.

I.
Natura lapsæ debilitas unde oritur.

NATURÆ lapsæ debilitas contingere duobus modis potest, vel scilicet per ablationem alicujus, quod ad constitutionem ejus naturalem spectabat, vel per additionem alicujus alterius per peccatum, quod in purâ naturâ non fuisset. Certum verò est non esse factam hanc debilitatem per ablationem liberi arbitrii, ut volunt hujus temporis hæretici, cum sine libero arbitrio nec peccare homines possint, nec mereri, nec quidquam boni etiam moralis exercere. Deinde nihil ad integritatem hominis pertinens ablatum est, cum ad hominis constitutionem aliud non requiratur, quàm corpus, anima, intellectus, voluntas, & debita membrorum organizatio. Tertio non est facta debilitas ulla vel infirmitas in naturâ, imprimendo illi qualitatem aliquam morbida; nihil enim hujusmodi naturæ per peccatum originale est impressum, ut ostensum est supra. Hic ergo inquirimus quo alio modo diminui poterint naturæ vires, ut mirum minores sint in naturâ lapsâ, quàm futuræ fuissent in purâ.

Liberum hominis arbitrium per peccatum non est ablatum.

Qualitas morbida per peccatum naturæ non est impressa.

II.
Primo est de naturâ præcisè ut in peccato originali existit.

Notandum secundo sermonem esse de naturâ nostrâ præcisè prout in solo peccato originali existit, non personali; peccatum enim personale generando habitum vitiosum, positivè debilitat naturam, eamque minus idoneam reddit ad amplectendum bonum, & actus virtutum exercendos.

III.
Tres hominis status naturæ integræ, lapsæ, & puræ.

Tertio ad hujus & aliarum difficultatum intelligentiam notandum, in hac materiâ tres præcipuè status considerari posse: primus (ut omitamus status gloriæ & damnationis, qui non spectant ad vitam) est naturæ originali justitiâ & innocentia instructæ, qualem in primâ suâ creatione habuerunt primi parentes, & à nonnullis dicitur status naturæ integræ. Secundus est naturæ lapsæ, & per peccatum jam corruptæ. Tertius demum naturæ puræ, ut aiunt, seu nec per gratiâ ad altiorem statum elevatæ, nec peccato etiam infectæ, sed sibi ac viribus suis naturalibus planè relicta. De hoc &

priore statu, loquendo de solo peccato originali procedit præsens quæstio. Quartum statum addunt aliqui, nempe naturæ post lapsum per gratiâ Christi reparatæ.

Notandum tamen quarto, posse nonnullos ex his statibus in varios alios subdividi; status quippe ille innocentie seu naturæ integræ, ut aiunt, quem habuerunt primi parentes multa complectebatur, quorum singula statum per se constituerunt, nam præter gratiâ habituales & habitus infusos, habebant plenam subjectionem appetitus respectu rationis, seu carentiam fomitis, immunitatem etiam à morte; imò ab omni dolore & tristitia, à peccatis etiam venialibus, ut volunt multi, utpote quæ illius status, quamdiu in eo persisterent felicitatem & perfectionem non decebant. Unum ergo ex his haberi poterat sine reliquis, sicque constituere diversos status.

Supponimus verò hic contra Michaëlem Baïum, posse hominem creari in purâ naturâ, seu sine elevatione ad gratiâ & gloriâ, vel etiam sine ligamine appetitus & rebellionis portionis inferioris contra rationem: dicebat enim hic auctor hominem ex naturâ suâ hæc exigere, & consequenter non potuisse connaturaliter sine ordinatione ad visionem beatificam creari, ut constat ex Bulla Pii V. & Gregorii XIII. contra eum editâ, in qua multa illius hæc de re propositiones prohibentur, ut Propositionio 22. 24. 25. 27. & alia: cui etiam simile quiddam asserere videtur Durandus in 2. d. 28. quæst. tertiâ.

Hanc nihilominus sententiam, non obstantibus horum Pontificum definitionibus mordicè defendit Jansenius, & tribus libris integris ostendere conatur statum puræ naturæ esse impossibilem. Afferit proinde non posse hominem creari, nisi ad gratiâ & gloriâ, ac finem supernaturalem ordinatur. Imò eoque procedit, ut sententiæ quæ hominem docet in purâ naturâ creari posse, morti, morbis, aliisque vitæ hujus miseriis obnoxium, gravissimas inurat censuras, eam namque ait unam esse ex primariis Pelagii erroribus, & ex purulentis Manichæi fontibus profluxisse.

Contrarium tamen ut certum cum omnibus Theologis est tenendum, hanc scilicet humanæ naturæ ad gratiâ & gloriâ elevationem, esse illi

Quartus status naturæ reparatæ.

IV.
Alia fieri possunt hominum divisiones.

V.
Nil obstat quo minus homo in purâ naturâ, seu sine elevatione ad gratiâ & gloriâ creari possit.

VI.
Negat Jansenius statum puræ naturæ esse possibilem.

VII.
Elevatio ad gratiâ est humana naturæ supernaturalis, & indebita.

supernaturalem, & planè indebitam, subjectionem etiam appetitus respectu rationis, & ligamen fomitibus, seu carentiam rebellionis, & id genus alia fuisse respectu primorum parentum peculiaria privilegia, & quæ si in purâ naturâ creati fuissent, connaturaliter non habuissent, sicut nec immortalitatem. Sic Apostolus ad Romanos 6. v. 23. *Gratia Dei, inquit, vita æterna*, & ad Titum 3. v. 7. *Ut iustificati gratiâ ipsius heredes simus secundum spem vite æternæ*. Genesim etiam tertio, v. 19. dixit Adamo Deus, *Pulvis es, (nempe naturâ tuâ) & in pulverem reverteris*. Quæ aperte innuunt hominem, non ex natura sua, sed ex Dei dono habere ista gratuitò sibi concessa: & confirmatur ex illo Ps. 8. v. 5. ubi dicit Propheteta. *Quid est homo quod memor es eius, aut Filius hominis, quia visitas eum: minuisi eum paulo minus ab Angelis, gloriâ & honore coronasti eum* &c. quibus verbis insinuat hominem ex se nihil esse, Deum verò donis gratuiti eum ornasse, & ad statum ferme Angelicum, ex sua benignitate extulisse.

Donis hæc Deus hominem ornatur gratiâ.

SECTIO SECUNDA.

Sintne eadem vires nature lapsæ & puræ.

I. **T**RES, ut sectione præcedente vidimus, sunt nature humanæ status: primus felicissimus ille status iustitiæ originalis, ubi appetitus rationis & ratio Deo subiciebatur, ita ut homini facillimum fuerit peccatum omne effugere, & se in innocentiam, nisi ultro nocens esse vellet, conservare. Hic status alios duos, puræ nature scilicet & nature lapsæ, multis gradibus antecellebat, neculla inter hos & illum fieri potest comparatio. Duos ergo alios inter se conferimus, & utrius vires sint majores, vel potius cuiusnam sit major infirmitas inquirimus.

II. Alvarez d. 45. & 47. asserit hominem in naturâ lapsâ esse magis debilem, quam fuisset in purâ, ac proinde per peccatum diminutas esse vires ejus naturales intrinsecas, quam sententiam ait multos tenere ex Thomistis. Eandem etiam amplectitur Stapletonus lib. 2. de Iustificatione, cap. 7. idem insinuat Pater Benedictus Justinianus in cap. 1. epist. primæ B. Joannis versu 8. & videtur mens Gregorii in 2. d. 30. q. 1. art. 2. ad tertium.

III. Secunda tamen & verior sententia affirmat, licet natura humana sit vulnerata, & in deterius commutata per peccatum, quia nimirum per illud spoliata est originali iustitiâ, & donis Dei gratuitis, quibus ita subiciebatur appetitus rationis juxta supra dicta, ut facillimum ei fuisset vitare omnia peccata, & alia hujusmodi: jam tamen, inquit hæc sententia, eadem vires intrinsecæ manent in naturâ lapsâ, quæ forent si fuisset creatus homo in purâ naturâ, nec alio modo differre aiunt hi auctores hominem in naturâ lapsâ & purâ, quam hominem nudatum à nudo; sicut ergo hic eadem retinet intrinseca quæ ille & solum connotat quod habuerit vestes, quod non connotat iste, ita in præsentî homo in natura lapsa dicitur nudatus, spoliatus, vulneratus, &c. hoc autem non arguit ipsum esse pejore loco quoad intrinseca, quam sit alter, qui est in pura natura, nec quidem minus illo habere, sed solum habere minus seipso, ut in statu elevato. Natura nostra itaque prout modò est, dicitur nudata, natura pura di-

Homo in naturâ lapsâ & purâ est sicut homo nudatus & nudus, pauper & spoliatus.

citur nuda, sicut etiam illa dicitur lapsa, non hæc, licet æquè sit in imo ac illa, cum neutra ascendat vel unum gradum supernaturalitatis: quemadmodum duobus hominibus contingeret humi sedentibus, vel plebeis, quorum alter de loco altiore vel dignitate dilapsus esset, alter non, sed ad altiorum gradum nunquam fuisset evehctus.

Dices: jam in hominibus in natura lapsa est rebellio appetitus contra rationem, ex quo apparet naturam esse corruptam, & vulneratam, etiam in naturalibus, ergo est debilior quam foret in pura natura. Respondetur negando consequentiam, in pura enim natura, data occasione insurgeret appetitus contra rationem, non minus quam modo, ligamen namque appetitus & fomitibus in statu innocentie non à natura, sed à dono illo peculiari gratis ei à Deo tunc concessio proveniebat: unde sicut ablato retinaculo fluctuat navis, & hinc inde procellis ac tempestatibus agitur, ita natura lapsa contingit in præsentî; ut enim navis ventorum ita natura cupiditatum vi jactatur, & omnem in partem motibus identidem contra rationem insurgentibus propellitur. Quare Patres, & in particulari sanctus Augustinus lib. 13. de civitate Dei cap. 13. inobedientiam illam membrorum in primis Parentibus, quæ ex peccato secuta est, ait ex subtractione gratiæ originem duxisse. Quod etiam docet lib. 2. de Genesi ad literam, cap. 21.

Ratio demum est: Rebellio quippe appetitus, seu partis sensitivæ, ex ipsis principibus intrinsecis nascitur, & naturâ ipsius appetitus, utpote qui ex se naturaliter tendit in bonum delectabile: unde cum hujusmodi objecta naturaliter occurrant, motus isti appetitus naturaliter oriuntur in homine, nisi Deus concursu extraordinario & peculiari providentia, vel illos reprimat, vel objecta amoveat. Cum ergo hæc objecta æquè naturaliter occurrere potuissent in natura pura, ac in lapsa, æquè in illa atque in hac potuissent naturaliter esse rebellio.

Deinde hoc idem ex S. Dionysio ostenditur, qui de Divinis nominibus, cap. 4. ait Angelos licet per peccatum amiserint dona gratuita, dignitatem tamen suam naturalem non perdidisse: idem ergo à fortiori dicendum de homine quoad vires naturales intrinsecas. Quando ergo in objectione dicitur, hominem per peccatum vulneratum esse, etiam in naturalibus. Respondetur vel fermonem esse de peccato actuali & personali, quod generat habitum vitiosum, quo vires ad bonum contrarium debilitantur, & peculiariis iis ad malum innascitur propensio: vel si sermo sit de solo originali, ideo per illud vulneratus dicitur, etiam in naturalibus, quia perdidit dona gratuita, quæ in statu illo innocentie habuit homo, & rectè cum constituebant, motusque pravos perfectissimè injecto veluti freno cohibebant. Licet ergo homo æquales habeat vires modò iis quas habuisset in purâ naturâ, potest nihilominus natura lapsa dici vulnerata, non tamen natura pura, juxta jam dicta, quia scilicet hæc nullo dono fuisset spoliata, sicut illa. Quod constat si homo sine peccato spoliatus fuisset gratiâ originali.

IV. Data occasione nō minus insurgeret appetitus contra rationem in natura purâ, quam jam facit in lapsâ.

Vnde in natura lapsa provenit rebellio, & motus ipsi contra rationem.

V. Cum appetitus naturaliter tendat ad bonum delectabile, hujusmodi motus facili oriuntur in homine.

VI. Licet Angelus amiserint dona gratuita, retinent nihilominus dignitatem naturalem.

Quo pacto homo per peccatum vulneratus sit, etiam in naturalibus.